

Kovács Andrea

Tomás Luis da Victoria és a római Collegium Germanico-Hungaricum

A kezdetek Avilában

Kovács Andrea egyházzenész, a MTA-LFZE egyházzenei intézetének munkatársa.

Tomás Luis da Victoria 1548 körül született Avilában és 1558 körül lett fiúénekes a város székesegyházában, ahol Bernardino de Ribera (kb. 1520–1571/72), Juan Navarro (kb. 1530–1580) és Bernabé del Aguila tanította őt polifóniára, ellenpontra és orgonára.

1554-ben az újjászervezett Jézus Társasága fiúiskolát létesített a városban. Amint a Társaság számos korai alapítása, a Colegio de San Gil is rögtön sikereket ért el néhány korabeli dokumentum tanúsága szerint. A jezsuita Luis Muñoz, aki mint tanár sokéves tapasztalattal rendelkezett az intézményben, 1573-ban kijelentette a Társaság generálisának, hogy az iskolában mindig béke és harmónia uralkodott s a városlakók sohasem vonták meg tőle támogatásukat.

Szent Teréz (1515–1582), aki a Compañiával való kapcsolatának első pillanata óta elismerte annak nevelési módszerét, nagyra becsülte az iskolát. Olyannyira, hogy ragaszkodott hozzá: unokaöccse ebbe az iskolába járjon. A következőket írta testvéreinek, Don Lorenzo de Cepedának: „A jezsuitáknak van egy akadémiájuk [Avilában], amelyben grammatikát tanítanak, a fiúkat minden héten gyónni küldik, és olyan erényessé nevelik őket, hogy áldassék érte a mi Urunk. A fiúk filozófiát is olvasnak.”¹ Mivel sok más, a San Gilhez hasonló iskola is működött a városban, Szent Teréz azt mondta, hogy a város az erény akadémiaja. „A máshonnan érkező emberek mindig okulnak a látványból Avilában”² — állapította meg. Ez volt az az iskola, amelyben Victoria minden valószínűség szerint klasszikus tanulmányait elkezdte.

A római időszak

Mutálása után Victoriát —talán San Gil-beli mestereinek ajánlására— Rómába, az 1552-ben alapított jezsuita Collegiumba küldték, amelyet Loyolai Szent Ignác (1491–1556) azzal a kifejezett szándékkal hozott létre, hogy misszionáriusokat képezzen ki Németország visszahódítására. Ez volt a Collegium Germanicum.

¹ „Los jesuitas tienen una academia [en Avila] en la que enseñan gramática, hacen que los chicos se confiesen todas las semanas y logran que sean tan virtuosos que debemos alabar a Nuestro Señor por ello; los chicos también leen filosofía.” Santa Teresa de Jesús: *Obras*. Ed. Padre Silverio de Santa Teresa. Burgos 1915–1924. I. 165. n. 1.

² „Las gentes que vienen de otros sitios quedan edificados por el espectáculo de Avila.” Santa Teresa de Jesús: *i. m.* 165. n. 1.

A Collegium Germanicum szabályai (1552. augusztus 31.) kikötötték, hogy csak tizenöt és huszonegy év közötti fiatalembereket szabad felvenni. A tanulók teljes létszáma 1565-ben, Victoria belépésének évében megközelítette a kétszázat. Ők a Corsón, a Ceri-Mellini- (Vitelli-) palotában éltek és tanultak. Ez a XV. századi épület, amelyet 1532-ben kibővítettek és felújítottak, 1563-ban került a jezsuiták tulajdonába. Victoria háromévi ottléte alatt a tanulók két csoportja élt egymás mellett a Collegium Germanicumban: egy kisebb német közösség a miszisionárius papság utánpótlására, és a fizető növendékek sokkal nagyobb társasága. Ez utóbbi a későbbiekben angol, spanyol és olasz származású tanulókat foglalt magában, akik közül néhányan kijelentették papi elhivatottságukat. Victoria a fizető növendékek (convittori) csoportjába tartozott.

A Collegium Germanicum két legfőbb jötevője annak megindulása óta II. Fülöp spanyol király (1556–1598) és Augsburg bíboros-érseke, Otto von Truchsess von Waldburg volt. Truchsess bíboros már idejekorán lépéseket tett a fiatal Victoria érdekében. Bár az időpont, amikor a kardinális először kifejezte érdeklődését Victoria iránt, még megerősítésre szorul, feljegyezték, hogy Truchsess 1564. márciusában, mindössze egy évvel azelőtt, hogy Victoria a Collegium Germanicumba lépett volna, Spanyolországba látogatott. Feltételezhető, hogy Barcelonában kerültek kapcsolatba 1564. március 17–28. között. Bármi legyen is első találkozásuk háttere, Victoria azzal ismerte el lekötelezettségét Truchsess bíboros iránt mindazért, amit érte tett, hogy 1572-ben Velencében, Antonio Gardano kiadásában megjelent első gyűjteményét, a *Motecta*-t a bíborosnak ajánlotta.

Raffaele Casimiri, akinek sokat köszönhetünk Victoria római pályafutása körülményeinek tisztázásában, azt sugallta, hogy míg Tomás Luis a Német Kollégium tanulója volt, felvehette a kapcsolatot Giovanni Pierluigi da Palestrinával a közeli Római Szemináriumban (ezt az intézetet 1564-ben V. Pius pápa [1566–1572] alapította, és a jezsuitákra bízta). 1566. áprilisától 1571. szeptember 20-ig Palestrina két fia, Angelo és Rodolfo az utóbbi iskolában tanult. Palestrina, hogy fedezze költségeiket, a szeminárium maestro di cappella-jaként szolgált. Fiai, akik mindketten kimagasló zenei adottságokkal rendelkeztek, bemutathatták apjuknak spanyol kortársukat.³

Victoria később XIII. Gergely pápához (*Hymni totius anni*, 1581) és II. Fülöphöz (*Missarum libri duo*, 1583) intézett ajánlásaiban azt állítja, hogy a teológián kívül más tárgyakat is tanult római időszakának kezdetén. A II. Fülöphöz írt dedikációt így kezdi: „Amint Spanyolországból Rómába érkeztem, más rendkívül nemes tanulmányok mellett, melyeket számos éven át folytattam, sok időt és erőfeszítést áldoztam a zenére [...] Nagyon serényen dolgoztam, hogy tökéletesítem magam abban a tudományban, amelyhez bizonyos rejtett természetes hajlam folytán vonzódtam.”⁴

³ R. Casimiri: „Il Vittoria: nuovi documenti per una biografia sincera di Tommaso Ludovici de Vittoria”, *Note d'archivio* XI. 2. 1934. 122., 130.

⁴ „Ab eo tempore, quo ex Hispania in Italiam profectus Romam veni, praeter caetera praeclara studia, in quibus aliquandiu versatus sum, multum operae curaeq. in Musica arte consumpsi ... Cum

1569. januárjától Victoriát mint „cantor y sonador del órgano”-t alkalmazták Rómában, a Santa Maria di Monserrato aragóniai templomban. (Ez az 1495 körül épült nemzeti templom két valenciai katalán pápa, III. Calixtus [1455–1458] és VI. Sándor [1492–1503] sírját őrzi.) Victoria kötelezettségei kétségkívül magukba foglalták a maestro di cappella és az „énekes és organista” feladatait is. 1573-ban —legalábbis alkalmanként— elkezdett énekelni egy másik spanyol templomban, a San Giacomo degli Spagnoli-ban (a Santiago plébánián) is. Ez a templom hat scudót fizetett neki 1573. áprilisában első kiadványának, az 1572-es *Motecta*-nak nyomtatott szólamkönyveiért, és énekesként pontosan meg nem jelölt időpontokban végzett szolgálataiért. 1573-tól 1580-ig ugyanez a Szent Jakab nemzeti templom (1578 kivételével) minden évben alkalmazta őt, hogy énekeljen az úrnapi szertartásokon. Victoria minden évben vitt magával más énekeseket is.⁵

1571-ben alkalmazták először Victoriát oktatóként alma mater-ében, a Collegium Germanicumban. Ebben az időben P. Sebastiano Romei volt a rektor. Hogy a társaság generálásának, Francisco (Francesc) de Borja-nak a jóváhagyását kérték és azt meg is kapták Victoria kinevezésével kapcsolatban, egy 1571. október 24-én keltezett levélből ismeretes. Ez év június 30-án Francisco de Borja V. Pius pápa megbízásából Madridba utazott. Spanyolországban meg kellett erősítenie Franciaország, Spanyolország és Portugália hármas szövetségét a törökök ellen. Ugyanakkor el kellett simítania a nézeteltéréseket a pápaság és a spanyol udvar között. Távolléte idején Rómában P. Jerónimo Nadal nevezték ki, hogy generálisként tevékenykedjék. Francisco de Borja 1571. szeptember 30-án érkezett Madridba. Nadal Borjának címzett, október 24-én kelt levelében a következőket írja: „A német szeminárium nagyon nyugodt. Sok a tanuló és mindennap újak érkeznek ... Anélkül, hogy tudtam volna róla, a jó Sebastian [Romei, a rektor] alkalmazta a muzsikus Victoriát, aki korábban a szemináriumban volt. Havi tizenöt giuliiért tanítja a fiúkat [szeminaristák], etc. Méltóságod eldönti majd, hogy ez az alkalmazás folytatható-e. Minden másban is nagyon áldozatosan dolgozik Sebastian atya ...”⁶

A kutatók a következő évet tartják a legjelentősebbnek Victoria életében: 1572-ben adta ki első motettáskönyvét Truchsess bíborosnak szóló ajánlással.

igitur in eo studio, ad quod ipsa me natura tacito quodam instinctu impulsuque ducebat, maxime elaborassem ...” Idézi: Thomae Ludovici Victoria Abulensis: *Opera omnia ornata a Philippo Pedrell*. Tomus VIII. Documenta biographica et bibliographica.—Appendicis.—Cantiones Sacrae ex collectionibus non impressis et aliè.—Index. Lipsiae 1913. Typis et sumptibus Breitkopf et Härtel bibliopolarum, XXXIII.

⁵ Lásd N. O’Regan: „Victoria, Soto and the Spanish Archconfraternity of the Resurrection in Rome”, *Early Music* 1994. May. 279–295.

⁶ „El Colegio Germanico está muy quieto: ay mucha gente y vienen de cada día ... Tambien ha recibido /el buen Sebastian/ sin yo saberlo, al musico Victoria, que de antes estava en el collegio, y le dan quinze julios al mes; enseña a los muchachos etc. Vea V. P. si esto se ha da conservar. En todo lo demás el P. Sebastian es muy aplicado a la obra ...” Idézi: R. Stevenson: *La música en las catedrales españolas del Siglo de Oro*. Madrid 1993. 415.

Ez a gyűjtemény legkitűnőbb, még életében megjelentetett motettáinak majd mindegyikét tartalmazza. Truchsessel való kapcsolatának sajátos jellege miatt mind Pedrell, mind Casimiri egyetért abban, hogy Victoria mint a kardinális magánkápolnájának vezetője talán Jacobus de Kerle (1531–1591) utódja volt. Kerle 1562-ben lépett Truchsess szolgálatába, és 1564 elején elkísérte őt Spanyolországba, majd ugyanezen év májusában Dillingenbe. 1568. augusztus 18-án Kerle az augsburgi székesegyház orgonistája lett. Truchsess röviddel 1568. július 24. előtt érkezett Rómába, így Victoria 1568 vége felé állhatott a bíboros mellett munkába mint maestro di cappella, és ebben a tisztségben maradt 1572-ig. Truchsess bíboros 1573. április 2-án halt meg.

1573-ban Victoriát mind a Német Kollégiumban,⁷ mind a Római Szemináriumban alkalmazták: az elsőben mint a gregorián ének tanítóját, a másodikban mint maestro di cappella-t: e minőségben egyúttal Palestrina utódja volt. 1573 és 1587 között Michele Lauretano volt az intézet rektora, és a Palazzo della Valle a kollégium székhelye. 1574. január 9-én XIII. Gergely pápa (1572–1585) állandó székhelyül átadta a kollégiumnak a Palazzo di San Apollinare-t, majd 1575. április 15-én kelt *Pio tenemur desiderio* kezdetű bullájában a San Apollinare-templomot is, és meghatározta, hogy mely ünnepeket milyen ünnepélyességgel kell a tanulóknak megülniük. Eszerint minden tanulónak, akár felszentelt, akár nem, részt kell vennie a felsorolt ünnepeken, de nem nézőként, hanem oly módon, hogy a gyakorlatból megtanulhassák mindazt, amire szükségük lesz a szertartások tényleges végzésénél. A pápa még hozzáfűzte, hogy énekelni kell az epistolákat és a responzóriumokat. Az 1580. április 13-án kelt *Ita sunt humana* bullával XIII. Gergely pápa egyesítette a Collegium Germanicumot az 1578-ban Rómában alapított Collegium Hungaricummal. Az 1584. április 1-i *Ex Collegio Germanico* kezdetű bulla harminckét fejezetéből kilenc vonatkozik a Collegium Germanico-Hungaricum liturgiájára. Eszerint a tanulóknak minden ünnepnapon tevékenyen részt kell venniük a szertartásokon. Ha az előjáró úgy találja, hogy nem lehet énekelni a teljes zsolozsmát minden ünnepen, részben énekelni, részben mondani kell a nagyobb rangú alkalmakon, ádvent és nagyböjt vasárnapjain, a Szent Szűz, az apostolok és az angyalok ünnepein. Ennek megfelelően a napokat a következő csoportokra osztották:

I. Azon ünnepek, amelyeken a teljes zsolozsmát recitálni vagy énekelni kellett:

Ádvent és nagyböjt vasárnapjai; feketevasárnap utáni csütörtök és péntek; nagyszerda, -csütörtök, -péntek, -szombat; húsvétvasárnap, -hétfő, -kedd; Mennybemenetel; pünkösdvásárnap, -hétfő, -kedd; Szentháromság; úrnappja; Körülmetélés; vízkereszt; Gyertyaszentelő; Mátyás apostol; Gyümölcsoltó;

⁷ 1571 őszén a Collegium Germanicumban csak tanárként, nem pedig maestro di cappella-ként alkalmazták. Sőt, a kollégiumból hiányzott egy szabályosan felállított kórus is. Loyolai Szent Ignác 1552-es eredeti rendelkezései csak a misehallgatást és a zsolozsma elmondásának kötelezettségét írták elő a tanulóknak. 1573-ban azonban új rendelkezéseket hoztak.

Márk; Fülöp és Jakab apostolok; Keresztelő Szent János; Péter és Pál; Apollinaris; Jakab; Szent István Megtalálása; Nagyboldogasszony; Bertalan apostol; Kisboldogasszony; Máté apostol; Mihály arkangyal; Simon és Júdás apostolok; Mindenszentek; Halottak napja; András apostol; Saba; Eustachius és társai; Tamás apostol; karácsony; Szent István vértanú; János apostol. (52 ünnepnap) Ezek az ünnepeken a teljes zsolozsmát vagy annak nagyobb részét énekelték, kivéve a primát, amelyet mindig olvastak. Minden fenti ünnepen volt egy énekelt mise.

II. A második csoportban a zsolozsmának csak egy részét énekelték:

Az első csoportban nem szereplő vasárnapok; a Szent Kereszt Megtalálása; Szent István király; Márton; Szeplőtelen Fogantatás; Aprószentek; Szilveszter. Ezek az ünnepeken a terciát, a misét és a vesperást énekelték.

III. A harmadik csoport olyan különböző alkalmakból állt, amikor zenét igényeltek:

Minden szombaton énekelték a Szent Szűz megfelelő antifónáját; ádvent és nagyböjt minden szombatján, március 25., augusztus 15., szeptember 8., december 8. és február 2. vigíliáján és magukon az ünnepeken a Szent Szűz litániáját; a Szent Szűz többi ünnepén egy motetta hangzott el; a Jézus Nevelitániát nagyböjt péntekjein énekelték; minden apostol vigíliáján egy motettát énekelték.

A kollégiumi zenei élet legélesebb kritikusa Paul Hoffaeus volt, aki 1552-ben, a kollégium megnyitásakor a tanulók között volt, majd belépett a rendbe, és fontos előljáró lett Németországban, és a német ügyek kezelője a római kúrián. Az ő véleményét idézzük: „Mindenképpen helyes lenne visszaszorítani a túlzott énekelgetést, amelyre a németeket nemhogy kényszeríteni nem kell, de inkább akadályozni kellene benne őket, akiknek természete amúgy is túlonúl hajlamos rá. Attól kell ugyanis tartani, hogy Németországban ez a muzsika inkább lesz hasznukra poharazgatáskor, mintsem a szertartások végzésénél. Itthon az énekelgetésnek ez az örökös szokása könnyelművé teszi őket, jellemüket a kiabálás ostobává formálja, és bizony tanulmányaik is jelentékeny kárt szenvednek az éneklés oktalan és folytonos szokása miatt.”⁸

A kollégiumban nemcsak a liturgikus zene előadását, de az arra való felkészülés irányítását is a maestro di cappella-ra bízta. Hivatalának szabályzata kötelességeinek megjelölésével a következő volt:

⁸ „Omnino minuendus videtur nimius ille cantus, ad quem Germani adeo cogendi non sunt, ut magis expediat ab illo impedire utque sua natura nimium solent esse cantui dediti. Verendum est ne in Germania illis ista musica potius ad pocula quam ad officia divina servitura sit. Domi canta[ndi] ista perpetua occupatio leves efficit, et stupida ingenia clamores isti reddunt et sane studia multum impediuntur ista insanabili et perpetua cantandi consuetudine.” T. D. Culley SJ: *Jesuits and music. I. A study of the Musicians connected with the German College in Rome during the 17th Century and of their Activities in Northern Europe.* St. Louis University Mo. 1970. 25–34.

Minthogy a Collegium Germanicum olyan hely, ahol a tanulóknak erényt, bölcsességet és egyházi éneket kell tanulniuk, a maestro di cappella-nak érett, jó hírnevű személynek és a keresztény magatartás példaképének kell lennie, és alkalmazkodnia kell a kollégium életéhez és szabályaihoz, gyónnia és áldoznia ugyanebben a kollégiumban legalább egyszer egy hónapban, ha nem pap, akinek gyakrabban kell [misét] celebrálnia.

Kötelessége ellátni a kollégium és a ház templomainak minden szükségletét, azaz a miséket, vesperásokat, kompletóriumokat, matutínumokat és hasonló dolgokat, ahol szükséges, zenét vagy cantus firmus-t játszani vagy énekelni, és hasonlóképpen a körmeneteket, disputákat és hasonló alkalmakat a döntésnek és a rektor atya utasításának megfelelően.

Részt vesz a canto secundo-ban mindennap, kivéve az ünnepeket és a pihenőnapokat, vagy amikor a kollégiumon kívüli helyen kell énekelni, gyakorolva azokkal, akik tehetségesebbek és jobb hangúak, hogy a megfelelő időben be lehessen őket vezetni a kórusba a rektor atya engedélyével, tanítva őket gyönyörűen intonálni a zsoltárokat, átvenni a hangot az orgonáról, ellenpontot és zeneszerzést azoknak, akik erre alkalmasabbak és különösképpen a „putti”-kat, akiknek kötelező órákat adnia a nekik meghatározott időben, és azon kívül nem feltartani őket: így figyelmet szentelhetnek a bölceletnek is.

Amikor a tanulók gregoriánt énekelnek, meglátogatja a szobákat, néha levizsgáztatva őket a tónusokból [azaz a zsoltárok énekléséből] és más szükséges dolgokból. Ezért néha elmehet az első fogásnál, vagy idő előtt is étkezhet, hogy könnyebben felhasználhassa a pihenőidőt a tanulók tanítására.

Semmilyen zenét nem énekel a kórusban a rektor atya engedélye és tudomása nélkül [lapszéli jegyzet: különösképpen VII. Sándor pápa (1655–1667) bullája után, amely szerint meg kell esküdni, hogy a Rítusok Szent Kongregációja jóváhagyta a motettát] és azokat, amelyeket kórusban vagy nyilvánosan kell énekelni, mint a matutínum rezponzóriumait, a himnuszokat, a körmeneteket, virágvasárnapot, úrnapiját, a nagyhét passióit és officiumait és más szükséges dolgokat alaposan kell gyakorolnia és a tanulókat megtanítania ezekre, amennyire szükséges; de amikor bizonyos dolgokat különösképpen szükséges betanítani, ne hívja a tanulókat tetszése szerint, hanem kérdezze meg a rektor atyát, hol énekelhetnek és kit lehet hívni.

Ha bizonyos dolgok miatt nem tud megtartani néhány órát vagy részt venni a kórusban vagy más szolgálatban, ne helyettesítse senki a posztján, ne hívjon külső énekeseket a rektor atya engedélye nélkül és a disputákhoz, amiket tartanak, ne vigyen a szobájába idegeneket vagy másokat a házból a rektor atya engedélye nélkül!

Ne énekeljen, és ne tartson a házban szerelmes és szemérmetlen dalokat és a kórusban is ügyeljen arra, hogy sem az ének, sem a hangszerjáték ne legyen könnyed vagy haszontalan, hanem inkább komoly, egyházi és áhítatos, és ne vállaljon el olyan terhet, hogy hangversenyeket ad templomokban, ami akadályozhatja a kollégiumnak és templomainak szükséges tevékenységeit!

Ha nyomtatásban meg kell jelentetnie valamit az Apollinare maestro di cappella-ja névvel, gondoskodjék arról, hogy tudassa azt a rektor atyával, és hogy olyan dolgok legyenek, amelyek nincsenek ellentétben a Collegium Germanicum fényével és hírnevével.

Végül tudassák vele, hogy amint neki szabad jobb beosztást vállalnia a kollégiumot két hónappal előre értesítve erről, úgy a kollégium, amikor megfelelőnek tartja, változtathat, először őt értesítve hasonlóképpen két hónappal korábban, és ezalatt az időtartam alatt ugyanúgy szolgálja a kollégiumot, mint azelőtt.⁹

A Collegium Germanicum első maestro di cappella-ja Tomás Luis da Victoria volt. 1573. augusztus 16-án XIII. Gergely pápa megalapította az új kollégiumot, és legalább ez év október 17-re Victoria zenei igazgató volt itt. Erre az olasz convittoriknak a német szeminaristáktól való, 1573. október 17-én bekövetkezett elkülönítésének leírásában találhatunk bizonyítékot, amely eseményről Girolamo Nappi, egy a XVII. század első felében a Római Szemináriumban élő és dolgozó jezsuita nagy terjedelemben számol be:

A küszöbönálló szétválasztás miatt a tanulók olyan lehangoltak voltak egész évben, hogy elhatározták: olyan simán viszik véghez, amennyire csak lehetséges, és hogy a legkevésbé mutassák a bánatot, egy zenés alkalmat rendeznek. Tomás Luis da Victoriát, a felülmúlhatatlan zeneszerzőt bízták meg azzal, hogy megfelelő zenét írjon, amely biztosítja, hogy a költözés ünnepélyes és vidám esemény legyen. Azonkívül az egész pápai énekkart meghívták a reggeli misére és az ebédre. Ebéd után a pápai énekesek sok tréfával és nevetéssel tették derűssé a délutánt. Alkonyatkor, amikor az indulás órája közel volt, a vendégek is egyre barátságosabbak lettek. Az olasz növendékektől való elválasztás este hét órakor történt számos fákllya fényénél. Az Ave Maria éneklése alatt a németek és az olaszok fájdalmas búcsút vettek egymástól ugyanabban a nagy teremben, ahol az elválás órájáig énekeltek (gyakran sírással keverve az énekeket). Azután mindenki lement a kapuhoz. A távozó németek kettésével mentek. Több mint százan hosszú menetet alkottak. P. Michele Lauretano rektor és más atyák a Collegium Germanicumból elkísérték őket. Ez idő alatt zene hallatszott a Palazzo della Valle-ig egész úton. Ennek a palotának a nagytermében elkészítettek egy oltárt. Itt a 136. zsolttárt, a Super flumina Babylonis illic sedimus et flevimus-t énekeltek. Vacsora után nagyon élénk zenés összejövetelt rendeztek, hogy elvonják a tanulók figyelmét eltávozott iskolatársaikról. De így is, a német növendékek emlékeztek az olaszok megnyilvánuló érzéseire, és sokáig megőrizték emlékezetükben azt a szeretetet, amelyet az olaszok nemzetük irányában mutattak.¹⁰

Mint Victoria korábbi életrajzírói kimutatták, ez a nyolcszólamú zsolttár a *Liber Primus. Qui Missas, Psalmos, Magnificat [...] Aliaque Complectitur*-ban jelent meg (Venance, Antonio Gardano, 1576).

⁹ Idézet: Culley: *i. m.*

¹⁰ Casimiri: *i. m.* 139–140.

Az 1575-ös jubileumi évben XIII. Gergely pápa (akinek engedékenysége a Jézus Társaság iránt minden korábbi pápáét felülmúlta) a Collegium Germanicum új szálláshelyéhez közel fekvő San Apollinare-templomot átadta azzal a feltétellel, hogy ez legyen a kollégium temploma. Így mint a Német Kollégium moderator musicae-ja 1575-ben Victoria egyidejűleg a San Apollinare maestro di cappella-ja is lett. A szertartások megtartásának kötelezettsége ebben a templomban szükségessé tette egy valódi cappella musicale vezetését többszólamú darabok és gregorián ének előadására. Victoriának lehetetlenné vált, hogy tovább folytassa a tanítást a kollégiumban és egyidejűleg a vasár- és ünnepnapok szolgálatát a Santa Maria di Monserrato-templomban. Szerencsére San Apollinare-beli sikere miatt a Német Kollégium rektora, P. Michele Lauretano lelkesen támogatta az egyházzene oktatását. Ő maga, aki korábban énekes fiú volt Loretóban, utasította a kollégium tanulóit, hogy ne viseljék addig a növendékek talárját, amíg annyira nem haladnak a zenében, hogy emlékezetből megfelelően tudják elénekelni a zsoltártónusokat. Rendszeres időközönként összehívta a teljes tanulótestületet, és végigülte, amíg Victoria egyenként levizsgáztatta a növendékeket. Mivel ő maga dorgálta meg a lustákat és dicsérte a szorgalmasakat, Victoriának sikerült kimagasló kórust létrehoznia.

Nem csak 1576-ban folytatta Victoria a „Collegii Germanici in Vrbe Roma Musicae Moderator” tevékenységét (ez évben második gyűjteményét is kiadta), hanem 1577-ben is. 1578. február 2-án azután egy új maestro tűnik fel a kollégium alkalmazottainak névsorában: Francesco [Soriano?]. 1579. júliusától 1590. februárjáig a nápolyi zeneszerző, Annibale Stabile (kb.1535–1595) szolgál maestro di cappella-ként a kollégiumban és a templomban. Victoria azonban különleges alkalmakkor meglátogatta alma mater-ét. Így például 1585. vízkeresztjén — egy kollégista kézirat naplója szerint „egy Benedictus [a laudesben] orgonakísérettel különleges hatást ért el, mert maestro Victoria, a Benedictus szerzője jelen volt.”¹¹

1575. március 6-án és 13-án Victoria felvette a kisebb egyházi rendeket (lector, exorcista). 1575. augusztus 14-én, miután a római püspöki elöljáróság megvizsgálta alkalmasságát, és ellátta egyházi javadalommal a leóni egyházmegyében, szubdiákonussá, augusztus 25-én csütörtökön diákonussá, augusztus 28-án vasárnap pedig pappá szentelték. A szentelő püspök mindhárom alkalommal St. Asaph száműzött püspöke, Thomas Goldwell (kb.1510–1585) volt. Minden szertartás a Canterbury-i Szent Tamás-templomban zajlott le. Ez a templom még áll a Via di Monserrato-n, csak egy utcányira a Santa Maria di Monserrato-tól, attól a templomtól, amelyben Victoria mint maestro di cappella elkezdte a pályáját.

¹¹ Casimiri: *i. m.* 153.